

Utenriks- og forsvarskomiteen Statsbudsjettet for 2019

Notat om Utenriksdepartementets budsjettforslag

NORAD

Vi viser til omtalesak vedrørende Reform 2019 i budsjettet.

Utviklingsministeren og utenriksministeren har igangsatt arbeid med reform av bistandsforvaltningen i UD og i Norad. To mulige modeller er skissert i en fremlagt rapport som skal danne grunnlaget for den politiske beslutningen.

1. en integreert modell, hvor Norad legges ned og ansatte overføres til UD.
2. en delegert modell, hvor mer av bistandsforvaltningen overføres til Norad.

I begge modellene vurderer man å outsource deler av oppgavene som i dag løses av Norad.

Reformarbeidet er igangsatt for å styrke den politiske styring og gi en tettere tilknytning mellom politikk og fag. Det er imidlertid ikke foretatt noen helhetlig konsekvensutredning av de foreslåtte modellene. Denne skal inngå i en senere fase av reformarbeidet, men spesielt om Norad besluttet nedlagt etter 50 år, vil retningsvalget legge meget sterke premisser for hele den videre reformprosessen. Et slikt valg vil kunne få store konsekvenser i mange år framover for kvaliteten på bistandsforvaltningen.

Kutt i statsforvaltningen som følge av outsourcing

Ved starten av prosessen uttalte utviklingsministeren at dette ikke skulle være en sparerreform. For NTL fremstår et av hovedmålene med reformen å redusere antall ansatte i forvaltningen, gjennom outsourcing av oppgaver.

Bistandsbudsjettet har økt betydelig de siste 15 årene, men ansatte i Norad har ligget på likt nivå. I forslaget til budsjett øker man satsningen på bistand. Et betydelig bistandsbudsjett slik Norge har hatt over tid, krever tilstrekkelig fagkompetanse hva angår kvalitet og tilsatte til å forvalte midlene på en forsvarlig måte.

NTL vil advare mot å overlate forvaltningen av bistandsmidler gjennom outsourcing. Dette vil føre til mindre grad av forankring i både departement og direktorat. NTL frykter at outsourcing vil føre til en fragmentering og forvitring av dagens sterke fagmiljøer og vanskeliggjøre kunnskaps-, og kompetansedeling.

Forsvarlig forvaltning av fellesskapets midler

I argumentasjonen for en reform fra politisk ledelse etterlyser NTL en vektlegging av fordelene med et fagdirektorat som har armlengdes avstand til den løpende utenrikspolitikken. Bistandspolitikken skal selvfølgelig være politisk styrt og forankret, men dagens organisering med et fagdirektorat representerer en kontinuitet med sterke faglige miljøer som styrker beslutningsgrunnlaget for bistanden, bidrar til bedre kvalitetssikring, reduserer risikoen for uheldige beslutninger og feilslått dårlig bistand, og reduserer omdømmerisikoen for Norge som bistandsaktør generelt og politisk ledelse spesielt.

En nedleggelse av Norad vil kunne føre til betydelige utfordringer knyttet til ivaretagelse og videreutvikling av bistandsfaglighet i forvaltningen av betydelige midler og store beløp. Det vil også kunne føre til mindre åpenhet rundt bistanden, noe som har vært et viktig premiss for bistandens sterke oppslutning i befolkningen.

NTL ber komiteen anmode departementet om å redegjøre overfor Stortinget hvilke alternativer man arbeider videre med, og hvilke faglige råd som ligger til grunn for valg av organisering før det tas en endelig beslutning.

UTENRIKSDEPARTEMENTET

Regjeringen foreslår også i statsbudsjettet for 2019 at utenriksdepartementets driftsbudsjetter reduseres. Samtidig økes budsjettet for utvikling/bistand. UD's driftsmidler har vært under press over flere år. Med fortsatte kutt er NTL UD bekymret for at de foreslåtte nedskjæringene vil gå utover utenriktjenestens evne til å utføre sitt samfunnsoppdrag og de ansattes arbeidsvilkår. Det er også uheldig at budsjettet krymper samtidig som de utenriks- og sikkerhetspolitiske utfordringene blir større.

Utenriksdepartementet og utenriksstasjonene spiller en sentral rolle i forvaltningen av midlene til utviklings samarbeid og humanitær bistand i en stadig mer komplisert verden. Reform 2019 vil kunne påvirke både drifts- og utviklingsarbeidet, og legger til grunn at det skal skje en såkalt gevinstrealisering som kan innebære færre ansatte. Det er avgjørende at utenriktjenesten er dimensjonert i forhold til oppgavene.

Utenriktjenesten jobber for hele det offisielle Norge, for næringsliv og kultur, for bistand og for andre deler av det norske samfunn. Hele den offentlige forvaltningen jobber stadig mer internasjonalt, og utenriktjenesten er en viktig ressurs som bistår i dette arbeidet, ikke minst når det oppstår problemer. Dette setter store krav til utenriktjenesten om å orientere seg innenfor et vidt spekter av temaer og problemstillinger, med tilhørende krav til avklaringer og koordinering med øvrige deler av forvaltningen.

NTL anmoder komiteen om å øke driftsbudsjettene til UD og Norad med full lønns- og priskompensasjon.

ICAN

Fjorårets fredsprisvinner mottar støtte i inneværende budsjettår. I budsjettforslaget er støtten foreslått kuttet for 2019. NTL ber om at komiteen innstiller på at støtten videreføres.